

Aan de Vaste Commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
cc. Vaste Commissie voor Economische Zaken, Vaste Commissie voor Veiligheid en Justitie

Amsterdam, 28 februari 2013

Betreft: Algemeen Overleg IMVO op 7 maart 2013

Geachte leden van de Commissie Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,

In verband met het Algemeen Overleg over Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen op 7 maart a.s. legt het MVO Platform¹ u graag een aantal aanbevelingen voor.

De grootste uitdagingen rond MVO liggen op internationaal vlak, bij buitenlandse dochterondernemingen, en in ketens van bedrijven. Helaas komen schendingen veelvuldig voor, ook bij internationaal opererende bedrijven die al stappen hebben gezet in MVO.² Het verminderen van die schendingen verdient meer aandacht in het MVO-beleid. Het MVO Platform bepleit een sterke rol voor de overheid rond MVO: een overheid die niet alleen faciliteert, maar die ook duidelijke kaders stelt m.b.t. het gewenste gedrag van bedrijven en maatregelen neemt als sprake is van schendingen. Het MVO Platform is positief over de aanstelling van een minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Dat biedt kansen op een krachtige bevordering van internationaal MVO en het verminderen van schendingen. Wij hebben de volgende suggesties voor het beleid van minister Ploumen:

Risicosectoren

Van veel sectoren is duidelijk dat er grote problemen of risico's spelen³. Uw Kamer heeft de afgelopen jaren herhaaldelijk vragen gesteld over gevallen van in Nederland gevestigde bedrijven die zijn betrokken bij schendingen van mensenrechten bij dochterbedrijven of in de productieketen. In plaats van een ad hoc benadering wanneer misstanden naar buiten komen, kunnen (risico's op) schendingen structureler worden aangepakt. Het is een goede zaak dat minister Ploumen hierin de eerste stappen zet in de kledingsector, met de focus op productielanden in Azië. Een structurele aanpak voor deze, en andere risicosectoren is wenselijk. Voorwaarden daarbij zijn:

- Afspraken met de sector dienen gebaseerd te zijn op de OESO richtlijnen en de UN Guiding Principles⁴. De inspanningen van de sector dienen bij te dragen aan de ontwikkeling van *due diligence* standaarden in de betreffende sector;
- Afspraken met de sectoren dienen transparant te zijn en niet vrijblijvend;
- Monitoring van de naleving van de afspraken en zo nodig sancties;
- Stakeholderbetrokkenheid is onontbeerlijk;
- Genoegdoening voor slachtoffers moet deel uitmaken van de aanpak.

¹ Het MVO Platform is een netwerk van 31 [maatschappelijke organisaties en vakbonden](#) actief op het terrein van internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen. In het [Referentiekader MVO](#) beschrijft het MVO Platform wat zij verstaat onder MVO.

² Zie bijvoorbeeld het rapport [Behind the Brands](#) over misstanden in de ketens van grote voedingsbedrijven.

³ Onder meer kleding, schoenen, elektronica, mijnbouw en olie, voedselketens.

⁴ UN Guiding Principle on Business and Human Rights (UNPG). Zie: <http://www.business-humanrights.org/SpecialRepPortal/Home/Protect-Respect-Remedy-Framework/GuidingPrinciples>

MVO-diplomatie

Naast het maken van afspraken met bedrijven, dient Nederlandse diplomatieke inzet onderdeel te zijn van de aanpak van risicosectoren. De kans om met succes specifieke schendingen te verminderen wordt groter als ministers en ambassades ook lokale overheden aanspreken en samenwerking zoeken met betrokkenen in de betreffende landen. Naast de focus op specifieke risicosectoren dient ook in het algemeen MVO een integraal onderdeel te zijn van alle economische en politieke betrekkingen. MVO aspecten en risico's in het betreffende land moeten steeds worden geagendeerd. Waar mogelijk wordt MVO diplomatie ook in Europees verband gevoerd.

MVO voorwaarden aan overheidssteun; 'IMVO kaders'

De voorwaarde 'voldoen aan OESO richtlijnen' is staand beleid bij veel vormen van overheidssteun aan bedrijven, zoals het bedrijfsleveninstrumentarium. Met de recente publicatie van 'IMVO kaders' geven enkele uitvoeringsorganen inzicht in de manier waarop ze deze voorwaarde (gaan) uitvoeren. Het MVO Platform vindt de publicatie van deze kaders een goed initiatief, maar constateert ook verschillen tussen de uitvoeringsorganen in interpretatie van de OESO richtlijnen en in het ambitieniveau m.b.t. MVO. Het ministerie dient een sturende rol te spelen in de juiste interpretatie van de OESO richtlijnen en toezicht te houden op de uitvoering van de MVO voorwaarden in de praktijk. Nadere aanbevelingen over dit onderwerp treft u in de bijlage.

MVO voorwaarden revolverend fonds

Het MVO Platform benadrukt dat het nieuwe 'revolverend fonds', zoals in het regeerakkoord is aangekondigd, een toonaangevend MVO beleid zou moeten krijgen; een *best practice* in de uitvoering van MVO voorwaarden. Dit betekent onder meer dat bedrijven een gedegen inzicht geven in feitelijke en potentiële schendingen en hun aanpak om deze tegen te gaan moeten laten zien; dat het fonds toezicht daarop houdt, en consequenties trekt bij het niet naleven. Flankerend beleid dient zuidelijke bedrijven te ondersteunen bij de ontwikkeling van hun MVO beleid. Het MVO Platform benadrukt dat náást MVO voorwaarden, heldere criteria voor de ontwikkelingsrelevantie nodig zijn.

Slachtoffers centraal stellen

Bij misstanden moeten zowel juridische als niet-juridische wegen openstaan waarlangs gedupeerden verhaal kunnen halen. Dit wordt benadrukt door de UN Guiding Principles maar blijft bij MVO inspanningen van bedrijven én in het overheidsbeleid tot op heden onderbelicht. Slachtoffers van vermeende schendingen door bedrijven kunnen een klacht indienen bij het NCP (Nationaal Contact Punt). Maar het mandaat van het NCP beperkt zich tot bemiddeling en veronderstelt dat beide partijen het probleem erkennen, vrijwillig aan een oplossing werken en deze zonder toezicht uitvoeren. De praktijk is vaak anders. Het MVO Platform pleit daarom voor uitbreiding van de mogelijkheden, zowel juridisch als niet-juridisch:

- Het instellen van een 'MVO ombudsman' met functies als: zelfstandig uitvoeren van onderzoek, het afspreken van schadeloosstellingen voor gedupeerden, toezien op de naleving van gemaakte afspraken en zo nodig sanctioneren⁵. Een andere optie is om extra functies toe te voegen aan het NCP naar voorbeeld van Denemarken.;
- Het uitbreiden van de wettelijk vastgelegde zorgplicht van bedrijven en bestuurders⁶;
- Het bevorderen van '*equality of arms*' in geval van rechtszaken tegen multinationals door het verruimen van het inzagerecht⁷ van de eisers, het verbeteren van de transparantie over de concernstructuur⁸ en het verlenen van rechtsbijstand.

⁵ Een uitgebreider voorstel voor een MVO ombudsman is te vinden in de brief van het MVO Platform van april 2011: http://mvoplatform.nl/publications-nl/Publication_3660-nl

⁶ Een nadere uitwerking hiervan is te vinden in de inbreng van het MVO Platform voor de hoorzitting over aansprakelijkheid bedrijven van januari 2010 http://mvoplatform.nl/publications-nl/Publication_3318-nl

⁷ Dit is op korte termijn mogelijk: het inzagerecht wordt momenteel herzien.

Transparantie

Het succes van veel MVO beleid, zoals de hierboven genoemde aanpak van risicosectoren en de uitvoering van de IMVO-kaders, staat of valt met transparantie door de bedrijven. Zinnige stakeholderbetrokkenheid is alleen mogelijk als stakeholders beschikking hebben over relevante informatie. Gebrek aan transparantie is voorts een belemmering in de toegang tot recht en genoegdoening voor slachtoffers. De huidige rapportagepraktijk laat veel vrijheid voor bedrijven. Het MVO Platform ziet noodzaak tot de ontwikkeling van minder vrijblijvend transparantiebeleid. Wij verzoeken uw commissie om de komende tijd transparantie als onderdeel van, én voorwaarde voor MVO, hoog op uw agenda te plaatsen in samenspraak met de andere relevante commissies. Het gaat daarbij niet alleen om het verbeteren van de betrouwbaarheid en vergelijkbaarheid van MVO rapportages van bedrijven, maar ook om toegang tot informatie door consumenten, stakeholders, en slachtoffers. Het MVO Platform zal u binnenkort nadere voorstellen rond transparantie doen toekomen.

Wij zijn graag bereid aanvullende informatie te geven.

Met vriendelijke groet,
Namens het MVO Platform,

Suzan van der Meij (06-12271726)
Gisela ten Kate

Bijlage: IMVO kaders Aanbevelingen MVO Platform

---

⁸ Bijvoorbeeld door het deponeren van informatie over de concernstructuur bij de Kamer van Koophandel.